

DOI 10.31651/2524-2660-2022-1-57-63

ORCID 0000-0002-6739-4089

ГРИЩЕНКО Тетяна Андріївна

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри музики і хореографії,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

e-mail: tgrish59@gmail.com

УДК 378.018.8:[373.3.011.3-051:7](045)

**НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ» У СИСТЕМІ
ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Актуалізовано питання професійного зростання здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта.

Наголошено, що наразі підсилюється тенденція щодо визнання мистецьких дисциплін важливим чинником, що сприяє формуванню професійних якостей творчої особистості майбутнього педагога, фахових та соціально-особистісних компетентностей, що уможливають реалізувати інтелектуальний та творчий потенціал креативних фахівців.

Зазначено, що професійному становленню вчителя початкової школи/учителя мистецтва в початковій школі допомагає навчальний курс «Основний музичний інструмент», метою якого є підготовка здобувачів до вільного використання інструменту під час проведення уроку та позакласної музично-виховної роботи в закладі освіти.

Акцентовано, що основними завданнями вивчення зазначеної дисципліни є: формування музично-педагогічної майстерності майбутніх учителів, розвиток творчих здібностей; художньо-виконавчий розвиток здобувачів; накопичення виконавського «багажу» для проведення всіх видів музично-виховної та музично-пропагандистської роботи; оволодіння методикою викладання фортепіано в закладах освіти. Наведено приклади роботи під час проведення практичних занять (обговорення теоретичних питань, прослуховування та аналіз музичних творів, перегляд відеоматеріалів тощо) та завдання самостійної роботи здобувачів.

Підсумовано, що навчальний курс «Основний музичний інструмент» сприяє формуванню уміння володіти інтерпретаційними вміннями (здатністю до аналізу та інтерпретації музичних творів, усвідомленням розвитку музичного образу, застосуванням відповідної термінології); отриманню інструментально-виконавських знань (застосування елементарних навичок гри

на музичних інструментах: народних, сучасних (електронних), прочитання та виконання партитури на дитячих музичних інструментах); накопиченню творчих знань (імпровазації (вокальній, інструментальній), драматизації, інсценізації, створенню мелодій, ритмічних і музичних супроводів); умінню використовувати одержані знання, навички в професійній роботі в освітньому закладі.

Ключові слова: мистецька освіта; учитель мистецтва в початковій школі; навчальний курс «Основний музичний інструмент»; мистецькі дисципліни; здобувачі першого (бакалаврського) рівня.

Постановка проблеми. Інноваційні реформи українського суспільства початку ХХІ століття знаходять своє відображення і в мистецькій освіті, що ґрунтується на наукових досягненнях і традиціях світової та вітчизняної загальної культури та є основою гуманістичного, естетичного й культурного розвитку особистості.

Мистецька освіта покликана своєю специфічною сутністю формувати світогляд й естетичну культуру молодого покоління, розвивати їх «емоційний інтелект», долучати до прекрасного, створювати міцну завісу від бездуховності, байдужості, аморальності в суспільства. Передусім, ідеться про вчителів мистецтва початкової школи, які сприяють естетичному розвитку учнів, самокорекції психоемоційного стану, прищеплюють інтерес і любов до мистецтва, формують креативне мислення, розвивають почуттєву сферу, виховують самостійність судження в оцінці творів тощо.

Сьогодні у вітчизняній мистецькій освіті відбуваються кардинальні зміни в змісті,

формах, методах, засобах, спрямованих на формування загальних і фахових компетентностей, естетичного досвіду й ціннісних орієнтацій у процесі активної мистецької діяльності та спрямовані на професійну художньо-творчу самореалізацію особистості й отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва, як наслідок – посилення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

Зазначимо, що музика є прикладом одного з найбільш абстрактних, інтелектуальних і глобально-емоційних мистецтв. Ми погоджуємося з думкою відомого швейцарського піаніста та музиканта-педагога Е. Фішера, який звертав увагу на те, що залучення до музики, а через неї до мудрості й кохання, які визначають реальне обличчя цивілізації, є святим обов'язком, найбільшою честю та великим щастям для кожного поета-музиканта та педагога [1]. Отже, сьогодні необхідно інтенсифікувати процес професійного становлення вчителів мистецтва, які мають ефективно реалізувати нові освітні стандарти, здатні реагувати на виклики часу, створювати художні образи та втілювати їх у мистецьких творах.

Прихильник студентоцентристського підходу до вищої освіти І. Зязюн наголошував, що необхідна побудова цілісного процесу набування знань, адекватних життю, побудова органічного комплексу гуманітарно-соціально-історичних, природничо-наукових і художніх дисциплін, а мистецька освіта, сутність якої, на думку академіка, полягає в «поєднанні інтелекту і почуттів», у сучасних умовах має бути складником естетичного розвитку особистості, разом з формуванням творчості та культури методологічного мислення, стимулюванням пізнавальної та творчої активності в різних видах життєдіяльності людини [2].

Провідні вітчизняні вчені (І. Зязюн, Г. Костюк, С. Максименко, В. Моляко, Г. Падалка та ін.) зазначили, що вища школа покликана відіграти провідну роль у процесі творчого розвитку здобувачів (зокрема й майбутніх учителів мистецтва). Відповідно до чинного законодавства мистецька діяльність є невід'ємним складником освітньої діяльності закладів вищої освіти (далі – ЗВО) культурологічного та/або мистецького спрямування та провадиться для поглиблення професійних компетентностей, інноваційної діяльності в мистецтві, що сприяє створенню нового культурно-мистецького продукту [3].

Отже, на сучасному етапі становлення нової концепції освіти, зокрема мистецької освіти, зверненої до індивідуальності, до творчого потенціалу здобувача, пріоритетною стає парадигма особистісно-

орієнтованого навчання та виховання як педагогічно керованого процесу самопізнання, гармонійного розвитку особистісних і професійних якостей майбутнього фахівця.

Останні десятиліття в науковій літературі помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало обговорення питань щодо мистецької освіти сучасної молоді. Заслужують на увагу в контексті аналізованої проблеми науково-педагогічні дослідження, присвячені:

- становленню та розвитку мистецької освіти в Україні (Т. Сідлецька);

- теорії та практиці мистецької освіти (Г. Гребенюк, О. Олексюк, О. Отич, В. Радкевич, О. Рудницька);

- сучасним концепціям мистецької освіти й вихованню студентської та учнівської молоді (А. Нечаєва);

- проблемам сучасної мистецької освіти (І. Панасенко, О. Тимошенко, А. Чебикін та ін.);

- упровадженню інноваційних принципів та методів мистецької освіти (А. Болгарський, І. Зязюн, А. Коваль, О. Кузнєцова, А. Масол, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Щолокова та ін.);

- актуальним підходам та перспективам розвитку сучасної мистецької освіти (І. Голуб, М. Копельчак, К. Криворучко та ін.).

Проблеми мистецької освіти, а саме підготовка майбутніх учителів мистецтва початкової школи у ЗВО досліджували: В. Беликова (професійна підготовка майбутнього спеціаліста мистецького спрямування), В. Бурназова (аналіз стану професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в галузі мистецької освіти в Бердянському державному педагогічному університеті); Т. Володько (підготовка майбутніх учителів початкової школи до проведення інтегрованих уроків мистецького спрямування), В. Григор'єва (готовність майбутнього вчителя музики до виконавської диригентсько-хорової діяльності), І. Дубінець (розвиток творчого потенціалу особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі професійної підготовки), Н. Овчаренко, Я. Шрамка (музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси); О. Малицька (самореалізація особистості майбутнього вчителя початкової школи у творчій діяльності); Ю. Смаковський (розвиток професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі вивчення дисципліни «Хорове диригування») тощо.

Проте, вважаємо за доцільне продовження аналогічних досліджень. Зауважимо, що збільшення кількості праць, присвячених проблемам професійного станов-

лення майбутніх учителів мистецтва в початковій школі, свідчить про пильну увагу вчених до цього питання. Водночас питання професійного становлення вчителів мистецтва в процесі вивчення навчальних дисциплін розглянуто недостатньо, що зумовлює актуальність дослідження.

Мета статті полягає в розкритті роботи зі здобувачами першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта щодо навчального курсу «Основний музичний інструмент» та його значенні в системі професійного становлення майбутніх учителів мистецтва в початковій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальновідомо, що специфіка мистецтва як об'єкта пізнання людини, його впливу на формування її як особистості зумовляють цілі мистецької освітньої галузі, а саме її спрямування на: формування та розвиток цілісної особистості в процесі художнього пізнання, що логічно випливає з художньо-образної природи мистецтва, зокрема з його здатності втілювати будь-які теми та сюжети, що цікавлять людину, крізь призму їх індивідуалізованого проживання та митцем, і реципієнтом як співтворцем, а також із притаманної мистецтву опори на емоційну сферу людини, що зумовлює утворення її художніх цінностей, а далі – життєвих цінностей через мистецтво; утвердження здатності національної самоідентифікації в гармонізованому міжкультурному діалозі; набуття здобувачами освіти ключових компетентностей, які мають цілеспрямовано простежуватись у процесі реалізації завдань кожної освітньої галузі та є необхідними для кожної особистості в процесі самореалізації в будь-якій галузі життєтворчості; формування комплексу мистецьких предметних (у широкому розумінні) компетентностей, завдяки оперуванню якими власне й уможливується досягнення попередньої позиції [4].

Під час ознайомлення із чинною нормативно-правовою базою (Закон України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті», «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір» тощо), працями вчених, науковців було виявлено різноманітні трактування сутності поняття «мистецька освіта». Так, мистецька освіта – це засіб, який сприяє розвитку людських ресурсів, необхідних для використання їх цінного культурного капіталу [5]; спеціалізований вид освіти, який має особливі умови реалізації, встановлює пов'язаність між собою її ланок, взаємозалежність рів-

нів і наступність її здобуття в процесі підготовки професійних митців [6]; цілеспрямований процес та результат формування культури людини, а через неї – і всього соціокультурного простору [7]; процес і наслідок освоєння суб'єктом істотних властивостей довкілля, відтвореного в художніх образах [8]; освітня галузь, спрямована на розвиток у людини спеціальних здібностей і смаку, естетичного досвіду й ціннісних орієнтацій, здатності до спілкування з художніми цінностями в процесі активної творчої діяльності та удосконалення власної почуттєвої культури [9].

Стратегічними цілями мистецької освіти на часі є: збереження наявної багаторівневої мережі освітніх закладів культури та мистецтв; збереження та розвиток творчих, педагогічних, наукових шкіл; задоволення потреб особистості в процесі отримання якісної культурно-мистецької освіти; забезпечення потреб вітчизняної культури й мистецтва у кваліфікованих кадрах.

Підготовка кваліфікованого, компетентного, конкурентоспроможного педагога, який зможе поєднувати сучасні знання та професіоналізм із соціальною активністю та високою моральністю відбувається на освітній (освітньо-професійній) програмі «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта (кваліфікація: бакалавр початкової освіти. Учитель початкової школи. Учитель мистецтва в початковій школі) (ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» м. Слов'янськ), що передбачає набуття здобувачами вищої освіти загальних і спеціальних (фахових) компетентностей щодо навчання учнів початкової школи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти на рівні, що відповідає академічній і професійній кваліфікації; готовність до формування в школярів ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання [10].

Сьогодні підсилюється тенденція щодо визнання мистецьких дисциплін важливим чинником, що сприяє формуванню професійних якостей творчої особистості майбутнього педагога, фахових та соціально-особистісних компетентностей, що уможливають реалізувати інтелектуальний та творчий потенціал креативних фахівців. Зазначимо, що професійне становлення вчителів мистецтва – це безперервний, системно організований процес, спрямований на підвищення конкурентоспроможності майбутнього вчителя через набуття

нових знань, умінь, навичок, досвіду в процесі навчання на основі оволодіння знаннями з навчальних дисциплін:

– обов'язкові компоненти: цикл загальної підготовки – 66 кредитів ECTS (Історія України, Історія української культури, Іноземна мова (за професійним спрямуванням), Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка), Українська мова (за професійним спрямуванням) тощо); фахового (професійно-практичного) циклу – 101 кредит ECTS (Педагогіка, Вступ до спеціальності, Педагогічні технології в початковій школі, Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» (образотворче мистецтво), Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» та ін.);

– вибіркові компоненти (вибірковий блок «Мистецтво») – 40 кредитів ECTS: Теорія музики і сольфеджіо, Основний музичний інструмент, Диригування, Постановка голосу.

Отже, професійному становленню вчителя початкової школи/учителя мистецтва в початковій школі здебільшого допомагає навчальний курс «Основний музичний інструмент» (27 кредитів ECTS), метою якого є підготовка здобувачів до вільного використання інструменту під час проведення уроку та позакласної музично-виховної роботи в закладі освіти, а предметом – опанування та розвиток навичок вільного володіння музичним інструментом.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» є: формування музично-педагогічної майстерності майбутніх учителів, розвиток творчих здібностей; художньо-виконавчий розвиток здобувачів; накопичення виконавського «багажу» для проведення всіх видів музично-виховної та музично-пропагандистської роботи; оволодіння методикою викладання фортепіано в закладах освіти.

Опанування навчальною дисципліною сприяє формуванню в здобувачів загальних (здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя), фахових (спеціальних) (здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної та

здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної; здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної та здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) компетентностей та програмних результатів навчання (критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних й етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у процесі перебігу педагогічної діяльності в початковій школі; інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної та здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми; планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи) [10].

У межах цього курсу здобувачі вивчають:

– подолання недоліків довузівської піаністичної підготовки; продовження роботи над організацією апарату здобувача; поняття фортепіанної техніки в широкому та вузькому значенні, її індивідуальний характер; принципи та розвиток фортепіанної техніки;

– усвідомлення фортепіанної техніки як системи принципів організації та вдосконалення піаністичного апарату;

– провідні принципи артикуляційної промови, динаміки творів Й. Баха; роль поліфонії в загально-музичному та піаністичному розвитку майбутнього вчителя музики; клавирна творчість Й. Баха;

– фразування музичної думки; робота над навичками звуковидобуванням Й. Баха;

– особливості будови сонатного *allegro*: експозиція, розробка, реприза; порівняльні характеристики творів В. Моцарта, Л. Бетховена; поняття фортепіанної техніки в широкому та вузькому значенні, її індивідуальний характер; принципи та розвиток фортепіанної техніки;

– ритм як художньо-змістовна, емоційно-виражальна категорія сонати Л. Бетховена;

– засоби фортепіанної виразності, притаманні творам доби романтизму; стильові ознаки фортепіанних творів західноєвропейських композиторів-романтиків кінця XVIII ст. – поч. XIX ст. Ф. Ліста, Ф. Мендельсона, Ф. Шопена, Ф. Шуберта, Р. Шумана;

– мистецтво *rubato* та Агогіка – важливі засоби музичної виразності епохи романтизму;

– особливості педалізації у творах композиторів-романтиків;

– фортепіанна культура кінця XVIII ст. – поч. XX ст. Творчість композиторів М. Глінки, М. Мусоргського, А. Рубінштейна;

– творчість композиторів М. Глінки, М. Мусоргського, А. Рубінштейна;

– фортепіанна спадщина П. Чайковського;

– стильові ознаки творів західноєвропейських композиторів постромантичної та імпресіоністичної доби кінця XIX ст. – поч. XX ст.;

– фортепіанний доробок І. Брамса, Е. Гріга, К. Сен-Санса, С. Франка, А. Дворжака, К. Дебюссі, М. Равеля;

– характерні ознаки імпресіонізму; творчість К. Дебюссі та М. Равеля;

– українська класична фортепіанна школа; становлення української класичної фортепіанної школи;

– фортепіанні твори М. Лисенка;

– риси стилю української фортепіанної музики кінця XIX ст. – поч. XX ст.;

– розмаїття музичної мови, тематики та жанрів у творчості українських композиторів першої половини XX ст.;

– новаторські пошуки сучасних українських композиторів; Л. Дичко, Ж. Колодуб, М. Скорик, І. Шамо.

Для поліпшення набуття необхідних знань, умінь і навичок, підготовки до виконання професійних функцій учителя початкової школи, учителя мистецтва в початковій школі в процесі опанування курсу «Основний музичний інструмент» використовуються такі форми: практичні заняття та самостійна робота (програма не передбачає лекційного курсу).

Програма навчальної дисципліни менш регламентована технічно, що дозволяє враховувати рівень музичного розвитку здобувачів, а також їхні вподобання та пріоритети в процесі вибору виконуваних творів. Так, під час розгляду зазначених тем на практичних заняттях обговорюються теоретичні питання, прослуховуються та аналізуються музичні твори, переглядаються відеоматеріали тощо.

Наведемо приклади завдань самостійної роботи. Під час самостійної роботи здобувачі виконують напам'ять: інструктивний, художній етюди; клавірні твори Й. Баха з аналізом артикуляційної промови та динаміки, аналізом художніх завдань виконавської інтерпретації (твори на вибір); твори великої форми з доцільним педагогічним коментарем «Оркестрування» фортепіанної фактури сонат В. Моцарта, Л. Бетховена (аналіз із педагогічним коментарем та ілюстраціями); сонати Л. Бетховена з доцільним педагогічним коментарем (твори на вибір) тощо; у формі конспекту аналізують стилістичні особливості клавірних творів Й. Баха, проблеми виконання, виконання музичних цитат творів доби бароко з доцільним педагогічним коментарем (твори на вибір); формотворче місце ритму у фортепіанних сонатах Л. Бетховена, виконання музичних цитат творів Л. Бетховена з доцільним педагогічним коментарем (твори на вибір) тощо.

Отже, невід'ємним і важливим складником навчального процесу підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта (кваліфікація: бакалавр початкової освіти. Учитель початкової школи. Учитель мистецтва в початковій школі) є заняття в класі музичного інструменту, практичні заняття, самостійна робота. Зазначимо, це особливий вид навчальної роботи, що вимагає від здобувачів активної інтелектуальної та емоційної музично-слухової діяльності, використання знань із суміжних дисциплін, зокрема, музичної психології, педагогіки, музикознавства, спеціальних фахових методик, для визначення раціональних підходів щодо технологічних основ усвідомлення музичних образів та формування емоційно-ціннісного відгуку як у власній навчально-виконавській практиці, так і в наступній музично-педагогічній діяльності та спрямований на формування важливих професійних якостей творчої особистості майбутнього вчителя мистецтва в початковій школі, формування професійних та соціально-особистісних компетентностей, які уможливають реалізування інтелектуального та творчого потенціалу.

Отже, на заняттях із дисципліни «Основний музичний інструмент» мають створюватися умови для виявлення індивідуальних творчих можливостей здобувачів, активізації творчого потенціалу на основі вдосконалення комплексу технічних та художньо-виконавських навичок і умінь, формування досвіду когнітивно-

емоційного сприйняття музичних творів, удосконалення самостійної інтелектуальної діяльності під час опрацювання різножанрового репертуару, зокрема в процесі вивчення фортепіанного доробку різних епох, стилів, національних шкіл.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи вище викладене, зазначимо, що навчальний курс «Основний музичний інструмент» сприяє формуванню вміння володіти інтерпретаційними навичками (здатністю до аналізу та інтерпретації музичних творів, усвідомленням розвитку музичного образу, застосуванням відповідної термінології); отриманню інструментально-виконавських знань (застосування елементарних навичок гри на музичних інструментах: народних, сучасних (електронних), прочитання та виконання партитури на дитячих музичних інструментах); накопиченню творчих знань (імпровізація (вокальна, інструментальна), драматизація, інсценізація, створення мелодій, ритмічних і музичних супроводів); умінню використовувати одержані знання, навички в процесі професійної роботи в освітньому закладі.

Успішне проведення роботи зі здобувачами ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» на факультеті початкової, технологічної та професійної освіти щодо предмету «Основний музичний інструмент» – одна із засад підготовки майбутнього вчителя початкової школи/учителя мистецтва в початковій школі, творчих, компетентних фахівців педагогічного профілю, для яких знання, уміння, навички та їх постійне оновлення є основою професійної самореалізації особистості.

Список бібліографічних посилань

1. Павко А.І. Феноменологічна цілісність та гносеологічна єдність естетики, музики та освіти. *Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору XXI століття*: зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф. (Одеса, Київ, Варшава, 30 квітня 2014 р.). Київ: НАКККіМ, 2014. С. 25–27.
2. Зязюн І.А. Освітні парадигми в контексті філософських ідей. *Професійна освіта: педагогіка і психологія*. Українсько-польський журнал за ред. І. Зязюна, Т. Левовицького, Н. Нічкало, І. Вільш. Ченстохова–Київ: Вид-во Вищої Педагогічної школи у Ченстохові, 2003. Вип. 5. С. 213–226.
3. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. Дата оновлення: 07.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Комаровська О.А., Просіна О.В. Мистецька освіта: вектори реформування. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2020. № 2(1). С. 1–6. URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-3-3>
5. Дорожня карта мистецької освіти. *Всесвітня конференція ЮНЕСКО* (Лісабон, 6–9 березня 2006 р.). URL: <http://www6.unesco.org>

6. Про освіту: Закон України № 1709-IX від 07.09.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Москаленко В. Трансформація освітніх практик в школах мистецтв. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір*: матеріали III міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів (Київ, 5–6 груд. 2019 р.). Київ: НАКККіМ, 2019. С. 149.
8. Падалка Г.М. Мистецька освіта: сучасні проблеми розвитку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти*. Київ, 2009. Вип. 7(12). С. 3–9.
9. Рудницька О.П. [та ін.]. Мистецька освіта в Україні: теорія і практика /заг. ред. О.В. Михайличенко. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. 255 с.
10. Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. URL: <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2021/opp/bakalavr/ОП%2013%20ПО%20бак.%202021.pdf>

References

1. Pavko, A.I. (2014). Phenomenological integrity and gnoseological unity of aesthetics, music, and education. *Cultural-Artistic Education as a Component of the Artistic Space of the 21st Century: Proceedings of the Int. Scientific-Creative Conf.* (Odesa, Kyiv, Warsaw, April 30, 2014). Kyiv: NACCKiM. PP. 25–27 [in Ukr.].
2. Zyazyun, I.A. (2003). Educational paradigms in the context of philosophical ideas. *Vocational Education: Pedagogy and Psychology. Ukrainian-Polish Journal*, 5: 213–226. Czestochowa–Kyiv: Publishing House of the Higher Pedagogical School in Czestochowa [in Ukr.].
3. On Higher Education: Law of Ukraine No 1556-VII dated July 1, 2014. Updating date: 07.09.2021. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukr.].
4. Komarovskaya, O.A., & Prosina, O.V. (2020). Art education: vectors of reform. *Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, 2(1): 1–6. Retrieved from <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-3-3> [in Ukr.].
5. Road map of art education. (2006). *UNESCO World Conference* (Lisbon, March 6–9, 2006). Retrieved from: <http://www6.unesco.org> [in Ukr.].
6. On Education. Law of Ukraine No 1709-IX dated 07.09.2021. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. [in Ukr.].
7. Moskalenko, V. (2019). Transformation of educational practices in art schools. *Culture and Art: Modern Scientific Dimension: Proceedings of the 3rd International Scientific Conf. of Young Scientists, Postgraduate Students, and Masters* (Kyiv, December 5–6, 2019). Kyiv: NACCKiM. PP. 149 [in Ukr.].
8. Padalka, H.M. (2009). Art education: modern problems of development. *Scientific Journal of M. P. Drachomanov National Pedagogical University. Series 14: Theory and Teaching Methods of Art Education*, 7(12): 3–9 [in Ukr.].
9. Rudnytska, O.P. [etc.]. *Art education in Ukraine: theory and practice*. In H. Mykhailychenko (Ed.). Sumy: A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University [in Ukr.].
10. Educational-professional program “Primary Education” of the first (bachelor’s) level of specialty 013 Primary Education. (2021). Sloviansk: SHEI “Donbas State Pedagogical University. Retrieved from <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2021/opp/bakalavr/ОП%2013%20ПО%20бак.%202021.pdf> [in Ukr.].

HRISHCHENKO Tatiana

PhD in Pedagogy, Assistant Professor of the Department of Music and Choreography,
SHEI "Donbas State Pedagogical University"

**THE EDUCATIONAL COURSE "BASIC MUSICAL INSTRUMENT" IN THE SYSTEM
OF PROFESSIONAL FORMATION OF FUTURE TEACHERS OF ART IN PRIMARY SCHOOL**

Summary. The article actualizes the issue of professional growth of applicants of the first (bachelor's) level of specialty 013 Primary education. It is emphasized that the tendency to recognize art disciplines as an important factor that contributes to the formation of professional qualities of the creative personality of the future educator, professional and socio-personal competencies that allow realizing the intellectual and creative potential of creative professionals. It is noted that the professional development of a primary school teacher/art teacher in primary school is assisted by the educational course "Basic Musical Instrument", which aims at preparing applicants for the free use of the instrument during the lesson and extracurricular musical-upbringing work in the institution of education. It is emphasized that the main tasks of studying this discipline are: the formation of musical-pedagogical skills of future teachers, development of their creative abilities; artistic-executive development of applicants; the accumulation of performing "baggage" for all types of music-educational and music-propaganda work; acquirement of the method of teaching piano in institutions of education. The examples of work during practical classes (discussion of theoretical issues, listening and

analysis of musical works, viewing of videos, etc.) and tasks of independent work of applicants are given. It is concluded that the educational course "Basic Musical Instrument" contributes to the formation of the ability to have interpretive skills (the ability to analyze and interpret musical works, awareness of the development of the musical image, the use of appropriate terminology); obtainment of instrumental-performing knowledge (application of basic skills of playing musical instruments: folk, modern (electronic), reading and performing scores on children's musical instruments); accumulation of creative knowledge (improvisation (vocal, instrumental), dramatization, staging, creation of melodies, rhythmic and musical accompaniments); ability to use the acquired knowledge, skills in professional work in an institution of education.

Keywords: art education; art teacher in primary school; educational course "Basic Musical Instrument"; artistic disciplines; applicants of the first (bachelor's) level.

Одержано редакцією 16.02.2022
Прийнято до публікації 03.03.2022